

FITXA DESCRIPTIVA DEL FONS **SOCIETAT ECONÒMICA D'AMICS DEL PAÍS DE TÀRREGA**

1. Àrea d'identificació

Codi de referència	CAT ACUR 58
Nivell de descripció	Fons
Títol	Societat Econòmica Amics del País de Tàrrega
Dates	Dates de creació: 1777-1806 Data d'agregació: 1683-1806
Volum i suport	0.75 metres lineals equivalents a 5 capsos normalitzades, paper

2. Àrea de context

Nom del productor Societat Econòmica Amics del País de Tàrrega

Història del productor Les Societats Econòmiques d'Amics del País eren unes institucions culturals que van ser creades durant el darrer terç del segle XVIII arreu de l'Estat. Constituïen un paral·lel de les diferents acadèmies i societats aparegudes durant aquell segle. Van aparèixer i desenvolupar-se arran de la preocupació pels coneixements útils, per l'embranchada agrícola del moment i també per l'interès en la millora dels procediments tècnics i les modificacions del règim de la propietat. La activitats de la societat més aviat teòriques, es centraren en el desenvolupament de l'agricultura, de la indústria i del comerç.

La Societat Econòmica d'Amics del País de Tàrrega es va engendrar l'any 1776 i l'any següent es van aprovar els seus estatuts. Va ser la primera societat econòmica en establir-se a Catalunya i una de les primeres de l'Estat. La iniciativa d'establiment de la societat va sorgir de l'Alcalde Major, Francesc Antoni Muñiz, i va ser sustentada per l'ajuntament, el batlle, el procurador síndic i varis veïns. En un primer moment es va conèixer com a Societat Econòmica d'Amics del Bé Públic fins que el 1781 fou canviat pel de Societat d'Amics del País d'Urgell. L'any 1778 assolí la important xifra de 101 socis, baixant progressivament fins 71 l'any 1790. La vida activa de la societat

però fou molt curta, ja que l'any 1790 pràcticament s'acaben les seves activitats.

La societat estava estructurada en sis comissions: comerç, indústria popular en els camps, rectificació d'escoles, i educació de nens i nenes, hospitalitat, policia i indústria popular de les Arts. La seva actuació però es va circumscriure principalment en l'àmbit educatiu arribant a obrir vuit escoles d'ensenyament professional elemental (dibuix, filar amb el torn, fabricar mitges, fer puntes, cosir, brodar...). Podríem dir que d'alguna manera foren els precedents de lo que avui és l'Escola d'Arts i Oficis de la ciutat. També hi va haver un intent de dinamitzar l'activitat industrial de Tàrraga i el seu entorn. Es treballa per la fundació d'una fàbrica d'espelmes i, al mateix temps, d'una indústria de cintes de fil i cotó. Paral·lelament es fan gestions per promoure un projecte llargament desitjat en segles anteriors, el Canal d'Urgell. Malgrat tot, es quedaren només en gestions.

La societat va publicar dos treballs: Aparato a la industria popular del Urgel. Real Cédula de S. M. Y Señores del Supremo Consejo, por la qual se aprueban los estatutos de la Sociedad Económica de Amigos del Pais de la villa de Tàrraga, en la villa de Cataluña... i Continuación al aparato de la industria popular del Urgel, en las actas de la segunda junta publica general que celebró la Real Sociedad Económica de Amigos del Pais de la villa de Tàrraga, en el día 26 del mes de octubre de 1778.

Història arxivística

La documentació de la Societat es va conservar a les instal·lacions de la seu de l'Ajuntament de Tàrraga

L'anàlisi del conjunt documental permet deduir-ne que s'ha conservat bona part del fons.

Durant tots aquests anys no hi ha cap intervenció arxivística. Segons una nota d'Ernest Lluch arran de la publicació La Sociedad Económica de Amigos del País de Tàrraga de l'any 1971, la documentació del fons documental estava sense classificar i en pèssimes condicions quan ell la va consultar.

Un cop ingressada la documentació a l'ACUR hi va haver una actuació, en els anys 1988 i 1989, tot procedint a relacionar-la mitjançant fitxes catalogràfiques

Dades sobre l'ingrés

Va ingressar a l'Arxiu comarcal de l'Urgell conjuntament amb el fons de l'Ajuntament de Tàrraga el novembre de 1986, amb la inauguració de l'arxiu.

3. Àrea de contingut i estructura

Abast i contingut

La documentació del fons té a veure amb l'administració i activitats que va dur a terme la societat econòmica al llarg de la seva existència. Encara que la vida d'aquesta institució fou relativament curta, entre 1776 i 1806, la documentació ens mostra la preocupació pels problemes històrics que afectaven al desenvolupament econòmic i cultural de Tàrraga i la comarca, i la proposta teòrica de possibles solucions.

El quadre de classificació ens mostra les diferents funcions de la societat econòmica: l'administració, les activitats per seccions i les publicacions. En l'apartat administració s'inclouen la correspondència, les actes, la comptabilitat i els estatuts de la societat. En el segon apartat es troben les seccions en les qual la societat fa desenvolupar la seva activitat i en el tercer les publicacions de la societat.

Sistema d'organització

El fons s'ha organitzat d'acord amb una classificació bàsicament funcional

Quadre de classificació del fons de la Societat Econòmica d'Amics del País de Tàrraga

1. ADMINISTRACIÓ

- 1.1 Correspondència
- 1.2 Actes
- 1.3 Comptabilitat
- 1.4 Estatuts

2. SECCIONS

- 2.1 COMERÇ
- 2.2 INDUSTRIA POPULAR ALS CAMPS
- 2.3 ESCOLES
- 2.4 HOSPITALITAT
- 2.5 POLICIA
- 2.6 INDUSTRIA POPULAR A LES ARTS

3. PUBLICACIONS

**Informació sobre
avaluació, tria i
eliminació**

4. Àrea de condicions d'accés i ús

Condicions d'accés	Lliure
Llengües i escriptures dels documents	Castellà
Condicions físiques i requeriments tècnics	
Instruments de descripció	Inventari de la societat d'Amics del País de Tàrraga. Realitzar per Miquel Àngel Farré en suport electrònic amb el programari Access. Finalitzat setembre de 2010

5. Àrea de documentació relacionada

Existència i localització d'originals

Existència i localització de reproduccions

Documentació relacionada	Es pot trobar informació relacionada amb la Societat Econòmica d'Amics del País en els llibres d'actes i, segurament, en altres sèries documentals de l'Ajuntament de Tàrraga en el període que va estar en actiu la societat

Bibliografia	Aparato a la industria popular del Urgel.....por la que se aprueban los Estatutos de la Sociedad Económica de Amigos del Pais de la villa de Tàrraga Barcelona : Francisco Suria y Begadà, 1778 Continuación al aparato de la industria popular del Urgel en las actas de la segunda junta pública general que celebró la Real Sociedad económica de Amigos del Pais de la villa de Tàrraga Madrid : Miguel Escribano, 1779 DANIEL, Francisco. Discurso que ne la solemne fiesta, que para la abertura del colegio y escuela general gratuita para la

educación de niñas celebró la ciudad de Cervera. Cervera :
imprensa de la universitat, 1785

JOAQUÍN ALCORIZA, Pedro. Constituciones de la junta
economico-politica de caridad establecida en la villa de Batea
en este año de 1787
Barcelona : viuda Piferrer, 1787

LLUCH, Ernest: La Sociedad Económica de amigos del pais de
Tàrraga, a Lleida, Institut d'Estudis Ilerdencs, 1971

6. Àrea de notes

Notes

7. Àrea de control de la descripció

Autoria i data(es)	Miquel Àngel Farré Targa, novembre 2009 – octubre 2010
Fonts	La pròpia unitat de descripció així com la bibliografia citada a l'element Bibliografia
Regles i convencions	Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2007.